

IN MEMORIAM
PROF. DR. MARIN GABROVŠEK
(1925–2014)

Prof. dr. Marin Gabrovšek se je po letu 1960 kmalu zavedel, da čas in razmere zahtevajo pomembne spremembe. Predlagal je drugačno delo in spremembe, ki so v precejšnji meri uresničene v metalurški dejavnosti, predvsem pa na njegovem matičnem področju dela, tj. v proizvodnji in tehnologiji jekla ter z njima povezanim raziskovalnim in razvojnim delom. Zavedal se je, da je na podlagi napredka stroke in vede o kovinah in zlitinah ter drugih v to proizvodnjo vključenih dejavnostih mogoče izboljšanje proizvodnje in lastnosti jekel, kar so stalno zahtevali uporabniki doma in po svetu. Na svoj način je zelo zaslužen, ker se je zavedal, da metalurgija v Sloveniji ne bo preživela, če se ne bo dovolj hitro spremenila iz pretežno mojstrske dejavnosti v tehniško stroko in znanstveno vedo, kot se je to zgodilo že pred desetletji v drugih razvitih državah. Značilnost mojstrstva je delo na podlagi dolgoletne prakse, v pravo stroko in vedo pa se spremeni, ko tehnologija proizvodnje kovin in zlitin v razumevanje in obvladovanje procesov vključuje tudi termodinamične in kinetične zakonitosti reakcij, ki se dogajajo v staljeni in v trdni kovini in ki gradivu zagotovijo vnaprej predvidene lastnosti: trdoto, inženirsko trdnost, nerjavnost, magnetizem in drugo. K spremembam je prispeval veliko, ker je z eno nogo stal trdno v industriji kot vodja raziskovalno-razvojnega oddelka v Železarni Jesenice, z drugo pa v akademski sferi: kot

redni profesor je učil bodoče diplomirane inženirje metalurgije na Univerzi v Ljubljani ter aktivno sodeloval in materialno podpiral raziskovalne in razvojne projekte na univerzah in inštitutih. Kjer koli je delal, je pustil pečat osebnosti, ki spoštuje vse, ki pri delu dosežejo nekaj novega in uresničijo nekaj koristnega, pogosto pa tudi ni štedil besed, ko je bilo treba povedati, da se da nekaj narediti tudi boljše, kot je bilo narejeno.

Diplomiral in doktoriral je na Univerzi v Ljubljani in bil zaposlen vse življenje v Železarni Jesenice, danes delu SIJ, ki je v lasti tujcev. Nič, tudi ne prepogosto obsojanje jekla kot preživelega gradiva, ga ni prepričalo, da jeklo nima zagotovljene prihodnosti, ki pa jo lahko zagotovi le stalen napredek tehnologije na podlagi novih praktičnih in teoretičnih znanj, izboljšanja razmer pri delu in z večjim upoštevanjem zahtev narave in okolja.

Dokazi o uspešnosti dela so bili številni: od priznanj podjetja in državnih inštitucij, odlikovanja, naziv redni profesor Univerze v Ljubljani, avtorstvo in soavtorstvo pri mnogih znanstvenih delih, ki so bila tiskana v zelo uglednih revijah v najbolj razvitih državah. Za današnje vedo o materialih v Sloveniji, za vse, ki želijo v slovenski periodiki ves svet seznanjati o svojih uspehih in poročati o dosežkih svojega dela, je gotovo zelo pomembno, da je bil pred desetletji med najbolj izpostavljenimi ustanovitelji revije *Materiali in Tehnologije*. To ni bilo

lahko, saj je to bil čas, ko so o marsičem odločali posamezniki, ki niso prav mnogo vedeli o tem, o čemer so odločali. Za stroko in vedo o materialih pa ni nič manj pomembno dejstvo, da je takoj podprl pobudo o organizaciji rednih posvetov o Metalurgiji in kovinskih gradivih v Portorožu in vrsto let na njih poročal o dosežkih pri napredku tehnologije in raziskovanja ter neredko navajal tudi številke o doseženem zmanjšanju stroškov proizvodnje in predelave jekla.

Prof. dr. Marin Gabrovšek je bil vizionar, ki je znal uresničiti svoje vizije in vizije drugih, zato ker se je

zavestno omejeval na to, kar je bilo mogoče uresničiti z upoštevanjem nivoja znanja in odgovornosti, lastnih in sodelavcev.

Doc. dr. Matjaž Torkar
Glavni in odgovorni urednik revije
Materiali in Tehnologije

Prof. dr. Franc Vodopivec
Častni glavni urednik revije
Materiali in Tehnologije